

7.klass

Kirjandus

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
LUGEMINE	LUGEMINE
<ul style="list-style-type: none">• Lugemise iseseisev eesmärgistamine. Kiire ja aeglane lugemine, ülelibisev ja süvenenud lugemine.• Eesmärgistatud ülelugemine. Oma lugemise analüüs ja lugemisoscuse hindamine.• Etteloetava teksti eesmärgistatud jälgimine.• Huvipakkuva kirjanduse leidmine ja iseseisev lugemine.• Loetud raamatu autori, sisu, tegelaste, probleemide ja sõnumi tutvustamine klassikaaslastele.• Lugemissoovituste jagamine klassikaaslastele.• Soovitatud tervikteoste kodulugemine, ühisaruteluks vajalike ülesannete täitmine.	<ul style="list-style-type: none">• on läbi lugenud vähemalt neli eakohast ja erižanrilist väärtkirjanduse hulka kuuluvat tervikteost (raamatut);• loeb eakohast erižanrilist kirjanduslikku teksti ladusalt ja mõtestatult, väärtustab lugemist;• tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme ja sõnumit.
JUTUSTAMINE	JUTUSTAMINE
<ul style="list-style-type: none">• Tekstilähedane jutustamine märksõnade toel.• Loo jutustamine: jutustamine teksti kompositsioonist lähtuvalt, jutustades tsitaatide kasutamine, kokkuvõtlik jutustamine faabula ja/või süžee järgi. Teose lugemise ajal ja/või järel tekkinud kujutluspildist jutustamine.	<ul style="list-style-type: none">• Jutustab kokkuvõtvalt loetud teosest, järgides teksti sisu ja kompositsiooni.
TEKSTI TÕLGENDAMINE, ANALÜÜS JA MÕISTMINE	TEKSTI TÕLGENDAMINE, ANALÜÜS JA MÕISTMINE
<ul style="list-style-type: none">• Küsimuste koostamine: fakti-, järeldamis-, analüüsi- ja fantaasiaküsimused. Küsimustele vastamine tsitaadiga või teksti toel oma sõnadega.• Teksti kavastamine: kavapunktid väitlauset ja märksõnadena. Teksti kesksete mõtete leidmine. Teose teema ja peamõtte sõnastamine. Kokkuvõtte kirjutamine.• Arutlemine mõnel teoses käsitletud teemal. Teose sõnumi mõistmine ja sõnastamine. Oma arvamuse sõnastamine ja	<ul style="list-style-type: none">• Vastab teksti põhjal fakti- ja järeldamis- ja analüüsiküsimustele;• kasutab esitatud väidete tõestamiseks tekstinäiteid ja tsitaate;• kirjeldab teoses kujutatud tegevusaega ja -kohta, määratleb teose olulisemad sündmused;• kirjeldab teksti põhjal tegelase välimust• iseloomu ja käitumist, analüüsib tegelaste omavahelisi suhteid, võrdleb tegelasi;

7.klass

Kirjandus

põhjendamise. Esitatud väidete tõestamine oma elukogemuse ja tekstinäidete varal. Illustratiivsete näidete leidmine tekstist: tsitaatide otsimine ja valimine. Loetu põhjal järelduste tegemine.

- Tundmatute sõnade tähenduse otsimine sõnaraamatust või teistest teabeallikatest, oma sõnavara rikastamine.
- Tegelase analüüs: bioloogiline, psühholoogiline ja sotsiaalne aspekt. Tegelase suhe iseendaga, teiste tegelastega, ümbritseva maailmaga. Tegelasvahelise põhikonflikti leidmine ja sõnastamine. Tegelasstegevusmotiivide selgitamine. Erinevate teoste peategelaste võrdlemine. Tegelasrühmadevaheline konflikt ja konflikti gradatsioon. Kirjanduslik tegelane ja selle prototüüp. Kirjanduse tüüptegelasi. Fantaasiakirjanduse ja naljandite tüüptegelasi.
- Sündmuste toimumise aja ja koha kindlaksmääramine. Miljö kirjeldamine. Tegevuse pingestumine, kulminatsioon ja lahendus. Pöördeliste sündmuste leidmine.
- Ajaloosündmuste ja kirjandusteoses kujutatute seostamine. Ajastule iseloomuliku ainese leidmine teosest.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

- Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduste seletamine. Võrdlus ja metafoor kõnekäändudes. Mõistatuse kui sõnalise peitepildi äraarvamine ja loomine.

- arutleb kirjandusliku tervikteksti või katkendi põhjal teksti teema, põhisündmuste, tegelaste, nende probleemide üle;
- leiab teksti kesksed mõtted, sõnastab loetud teose teema ja peamõtte, kirjutab teksti põhjal kokkuvõtte;
- otsib teavet tundmatute sõnade kohta, teeb endale selgeks nende tähenduse.

Kujundliku mõtlemise ja keelekasutuse mõistmine

- Tunneb ära ja kasutab enda loodud tekstides epiteete, metafoore, isikustamist, ja võrdlusi;
- selgitab õpitud vanasõnade, kõnekäändude ja mõistatuste kujundlikkust ja tähendust;
- mõtestab luuletuse tähenduse iseenda elamustele, kogemustele ja väärtustele tuginedes.
- eristab tekstinäidete põhjal rahvaluule lühivorme (kõnekäänd, vanasõna, mõistatus), rahvalaulu (regilaul ja riimiline rahvalaul) ja rahvajutu (muinasjutt, muistend) liike, nimetab nende tunnuseid;
- seletab oma sõnadega reisikirja olemust.

7.klass

Kirjandus

<ul style="list-style-type: none">• Epiteedi, võrdluse, metafoori, isikustamise ja korduse tundmine ja kasutamine. Sümbolite seletamine. Allegooria mõistmine. Piltluule kui piltkujundi tõlgendamine.• Luuleteksti tõlgendamine. Oma kujundliku väljendusoskuse hindamine ja arendamine.• Rahvaluule liigid ja alaliigid. Muinasjutu tunnused (kujund, sümbol, sõnum). Muinasjutu vormitunnused, kompositsioon ja rändmotiivid. Koha- ja ajaloolise muistendi tunnused. Usundilise muistendi tunnused. Naljandi ja anekdoodi tunnused. Puändi olemus. Kõnekäänu ja vanasõna olemus. Mõistatuse olemus.• Ilukirjanduse põhiliigid. Eepika, lüürika, draamatika tunnused. Reisikirja tunnused. Luule vorm: värss, stroof. Piltluule. Komöödia tunnused. Draamatika mõisted: monoloog, dialoog, remark, repliik.	
ESINEMINE	ESINEMINE
<ul style="list-style-type: none">• Esinemise eesmärgistamine (miks, kellele ja mida?) Esituse ladusus, selgus ja tekstitäpsus; esitamiseks kohase sõnavara, tempo, hääletugevuse valimine; korrektne kehahoiak, hingamine, diktsioon.	<ul style="list-style-type: none">• Mõistab eesmärkide seadmise vajalikkust;• on harjutanud esinemist mitmel teemal;• suudab jälgida oma kehahoiakut;• teab, milleks on vajalik hea diktsioon;• oskab enda ja kaaslaste esinemist jälgida ning tagasisidestada.
OMALOOMING	OMALOOMING

7.klass

Kirjandus

• Õpilased kirjutavad lühemaid ja pikemaid omaloomingulisi töid: koha- või ajaloolise muistendi, naljandi, mõistatusi, kõnekäändude põhjal naljaloo, seiklusjutu, piltluuletuse, kirja ühelt tegelaselt teisele, tegelasele tegevusjuhendi, tekstis toimunud sündmuste eelloo, loo muudetud vaatepunktiga, erinevate teoste peategelaste võrdluse, vaadatud filmi põhjal ühelauselise või pikema kokkuvõtte või soovitusi või muud sellist.• Omaloomingulised tööd (nt teemamapid) tänapäeva kultuurinähtuste ja kultuurilooliste isikute kohta.	• Kirjutab tervikliku sisu ja ladusa sõnastusega kirjeldava (tegelase iseloomustus või miljöo kirjeldus) või jutustava (muinasjutu või muistendi) teksti;• kirjutab kirjandusteose põhjal arutluselementidega kirjandi, väljendades oma seisukohti alusteksti näidete ja oma arvamuse abil ning jälgides teksti sisu arusaadavust, stiili sobivust, korrektset vormistust ja õigekirja.